

Jordbruksdepartementet

Lantbruksenheten

Rådets möte den 22 november

Dagordningspunkt 4

Rubrik: Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet: Fullbordandet av en hållbar modell för Europas jordbruk genom den reformerade gemensamma jordbrukspolitiken – reformen av sockersektorn

Dokument: 11491/04 AGRI 193 AGRIFIN 61

Tidigare dokument: Fakta-PM Jo-dep 10/10/2004

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: Inför mötet i jordbruksrådet i juli 2004.

Bakgrund

Kommissionen lämnade sitt meddelande om sockerreform den 14 juli 2004 och en inledande diskussion fördes på MR i juli 2004. Frågan har sedan behandlats i SJK och i arbetsgrupper under hösten. De legala texterna väntas i april-maj 2005.

Kommissionens meddelande innebär i huvudsak att man sänker priserna och inför en frikopplad kompensation till betodlarna enligt principerna i reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken 2003.

Rättslig grund och beslutsförfarande

Artikel 37 i fördraget. Beslut sker med kvalificerad majoritet i rådet. EP lämnar yttrande.

Svensk ståndpunkt

Sveriges målsättning är att utgifterna för EU:s jordbrukspolitik skall minska. Då föreliggande meddelande tvärtom skulle öka utgifterna jämfört med nuläget är Sverige kritiskt till förslaget i detta avseende. Även om Sveriges övergripande mål för sockersektorn är en fullständig liberalisering bedöms inte detta i dagsläget som realistiskt att få igenom varför målet på kort sikt är att reformera sockersektorn så att stödnivån för socker kommer i nivå med övriga sektorer inom jordbruket. I detta meddelande är förslaget till prissänkningar väl avvägd men kompensationen till betodlarna är för hög. EU:s negativa påverkan på världsmarknaden måste begränsas så långt det är möjligt.

Socketregleringen vältrar idag över sin höga stödnivå på konsumenterna som får betala ett alltför högt sockerpris. Utöver detta utgår stöd som finansieras av budgetmedel vilket gör att även skattebetalarna till stor del finansierar socketregleringen. En reform av sockersektorn måste vara budgetneutral. Produktionskvoterna bör efter reformperioden avskaffas då de konserverar befintlig struktur och förhindrar expansion av konkurrenskraftiga företag.

Även kvoterna för alternativa sötningsmedel bör avskaffas, och då omedelbart. I syfte att öka strukturrationaliseringen och se till att produktionen sker där den är mest konkurrenskraftig skall kvotförsäljning mellan MS vara möjlig.

Europaparlamentets inställning

EP lämnar inget betänkande över meddelandet utan kommer att hålla en hearing den 30 november 2004 för inblandade parter för att sedan besluta om en resolution i februari 2005.

Förslaget

Reformperioden omfattar tre år (2005/06-2007/08). Nuvarande A- och B-kvoter sammanförs till en produktionskvot per land. Produktion därutöver klassificeras fortfarande som C-socker. Vidare föreslås att produktionskvoterna för socker sänks med totalt 2,8 milj ton (en första sänkning på 1,3 milj och därefter under en treårsperiod sänkningar med 0,5 milj ton/år). Isoglukoskvoterna för nuvarande länder höjs sammanlagt med 100 000 ton/år för perioden 2005/06 till 2007/08. Det införs möjlighet att sälja sockerkvoter mellan länderna.

Möjligheten till att reducera ländernas produktionskvoter under ett givet regleringsår beroende på om problem uppstår med att respektera WTO-åtaganden föreslås avskaffad. Kommissionen förväntar sig en bättre marknadsbalans när reformen genomförs.

Möjligheten ska fortfarande finnas att överlagra överskott till nästa regleringsår om så krävs. Produktionskvoten för nästa regleringsår reduceras. Samtliga kvoter kommer att reduceras även om bara ett land har överskridit sin kvot. Överlagringen kommer att vara frivillig och skall ses som ett komplement till privat lagring. Det är dock två helt skilda system.

Kommissionen föreslår följande prissänkning av interventionspriset för socker och minimipris för sockerbetor:

	Referensperiod (2000-2002)	2005/06	2006/07	2007/08	Totalt
Interventionspris socker, e/ton	632	506 (-20 %)	506 (-20 %)	421 (-33 %)	
Sänkning, e/ton		-126	0	-85	-211 (33 %)
Minimipris betor, e/ton	43,6	32,8 (-25 %)	32,8 (-25 %)	27,4 (-37 %)	
Sänkning, e/ton		-10,8	0	-5,4	-16,2 (37 %)

Det nya priset benämns referenspris och ska vara utgångspunkten för gränsskyddsnivån, för förmånsimporten samt för det nya systemet med privat lagring. För att kunna kontrollera när olika regleringsinstrument ska bli aktiva föreslås vidare att ett nytt prisrapporteringsystem av marknadspriserna införs.

Systemet med intervention, vilket i praktiken nästan aldrig har använts, föreslås upphöra. Privat lagring införs och kan sättas i drift via ett anbudsförfarande i Förvaltningskommittén när marknadspriserna faller under det nya referenspriset.

Nuvarande bidrag för kemisoocker (bidraget sänker råvarukostnaden till världsmarknadspris för kemiindustrin) föreslås att avskaffas eftersom det socker som används inom denna industri enligt reformförslaget istället ska betraktas som socker utanför regleringen. I dagsläget finns ett liknade system för socker som används för alkohol och jäst.

60 % av den inkomstförlust som uppstår till följd av prissänkningen av minimipriset för betor i respektive land kommer att kompenseras med hjälp av direktbidrag för sockerbetsodlare. Direktbidragen utgår till EU-25 under 2005/06 och 2006/07 då priserna sänks med 20 % under det första året och för 2007/08 då priserna sänks ytterligare. För svensk del är det beräknat att 21 miljoner euro finns tillgängligt per år för 2005/06 – 2006/07 samt 30 miljoner euro för 2007/08 och framåt. Det är möjligt för medlemsländerna att fördela ut dessa budgetmedel på den areal som krävs för att producera landets produktionskvot under 2000 –

2002 eller på all areal som ett land har haft för odling av sockerbetor under samma period. För de länder som infört en regionaliserad stödmodell ges en möjlighet till länderna att själva utforma/balansera de individuella stödrätterna i förhållande till det regionala eller nationella genomsnittet.

Ett stöd införs 2005/06 till 2009/10 för nedläggning av fabriker/företag kommer att beviljas. Ett företag som inte lyckas sälja sin kvot och som ska lägga ned verksamheten kan erhålla ett stöd motsvarande 250 e/ton för sockret inom den egna kvoten. EU medfinansierar detta stöd till 50 %. Stödet är tänkt att endast finansiera åtgärder som att återställa bruksanläggningens miljö och omplacera arbetskraften.

Raffineringsstödet avskaffas eftersom raffinaderierna i EU får sänkta råvarukostnader i och med att en prissänkning på socker genomförs. Ett nytt gällande råsockerpris på 329 e/ton har beräknats av kommissionen som en följd av prissänkningen av interventionspriset för vitsocker.

AVS-importen och importen från MUL-länder fortsätter till det nya garanterade importpriset på 329 e/ton råsocker. Kommissionen anger också att AVS-länderna kan komma att erhålla särskilt stöd för de försämringar de möter i och med lagda reformförslag. Budgetmedel till dessa stödåtgärder tas från utvecklingsfonden. Kommissionen håller just nu på med en utvärdering av de olika AVS-ländernas konkurrenskraft i syfte att kunna bedöma vilka länder som skall vara berättigade till stöd och vilka stödnivåer det skall röra sig om. Utvärderingen beräknas vara klar i januari-februari 2005. Vidare avskaffas systemet med att varje år bestämma vilka kvantiteter som ska vara möjliga att importera till EU:s raffinaderier eftersom försörjningen är säkrad med de förändringar som föreslagits.

Gällande svenska regler och förslagets effekter på dessa

Beslutade åtgärder blir direkt tillämpliga i Sverige.

Ekonomiska konsekvenser

Totalkostnaden när reformen är helt genomförd som kommissionen anger (1,34 mdr euro) motsvarar ungefär den kostnad som finns i dagens budget. Produktionsavgiftsbehovet upphör i stort sett helt hållet i och med reformen, vilket innebär att intäkter försvinner från EU-budgetens inkomstsida och att dessa medel måste tillföras för att budgeten skall vara i balans. Kommissionen konstaterar dock bara att intäkterna från produktionsavgifter (ca 360 miljoner euro för 2004) troligen kommer att försvinna i och med reformen. Under de två första reformåren är dock

budgetkostanden nästan i nivå med dagens nettokostnad för regleringen (totala utgifter med avdrag för inlevererade produktionsavgifter från odlare och industri).

Konsekvensen för Sverige av ökade utgifter samtidigt som producentavgifterna försvinner är ökad EU-avgift för att täcka det underskott som uppstår under egna medel i EU-budgeten. Avgiftsökningen som skulle följa på en reform enligt kommissionens förslag är svår att exakt uppskatta. Kommissionen uppskattar ökningen till 360 miljoner euro (= 10,8 miljoner euro i ökning av den svenska avgiften beräknat på 2,99% som S betalade 2003). Dock ingår i kommissionens beräkning inte eventuella utgifter till följd av åtgärder för producenter utanför EU.